

TOVERI

Linnen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntai.

TOIMITUSKUNTA: W. N. REIVO, LAURI MOILANEN, ADOLPH SALMI, A. R. MAKELÄ

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Ilmestysmaksu 40c palstatuomalla. Kuuilmoitukset \$1.50 kerta ja muistovarsyillä \$2.00 kerta. Kihlaus, syntymä- ja avioliittoaikoina 50c kerta, hautausmaksu ja nimenmuuttoluokkaset 25c kerta, naimisluokkaset \$1.50 kerta, avioeroilmoitukset \$1.00 kerta. Seisovat ilmoitukset sopimukseen mukaan. Situaattioita ilmoitusta tulee rahaa seurata mukana. Englannin kieliset suomenkieliset suomenkieliset.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa: Yksi vuosikerta, \$4.00 6 kuukautta, \$2.25 3 kuukautta, \$1.35 1 kuukausi, .50 Suomeen ja muualle ulkomaille: Yksi vuosikerta, \$6.50 6 kuukautta, \$3.50 3 kuukautta, \$2.00 1 kuukausi. SUBSCRIPTION RATES: In the United States and Canada: One year, \$4.00 Six months, \$2.25 Three months, \$1.35 One month, .50 Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements. TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE. A. G. NIKULA, Manager. Huuoneisto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa. Telefoni: konttori 365, toimitus 832.

Rauhanliikkeellä on voimakas kannatus

Äskettäin tapahtuneet nimitysvaalit Daytonissa, Ohiossa, jossa on ollut käytännössä porvarien ihailema n.s. managerial-hallitusmuoto, jonka avulla suunniteltiin "juurrutettavaksi" sosialismi pois kaikiksi ajoiksi, osottavat, että tässäkin maassa alkaa jokin muu kuin sosialismi olla "ohime-nevää laatua". Sellaiseksi osottautui m.m. demokraatipuolueen populaarisuus, joka perustui vielä vuosia takaperin sille oletukselle, että vain se voi estää maan syöksymistä sotaan. Sosialistit selittivät kyllä jo silloin, että sotaan joudutaan, tulipa hallitukseen republikaaninen tai demokraatin presidentti.

Nyt on sosialistipuolue esiintynyt vaaleissa samalla ohjelmalla kuin viime syksynäkin, rauhanohjelmalla, ei suinkaan siten ymmärrettyä, että jonkun kaupungin hallituksen valtaaminen sosialistien käsiin merkitsi maailmanrauhan palautumista, eikä siltäkään, että edes jonkun kaupungin väestökään säästyisi sodan raskuudelta, vaan siten että sosialistinen liike on ainoa koko maailmassa, joka toimii oman poistamiseksi poistamalla niiden taloudelliset syyt.

N. s. managerial-hallinto oli joitakin vuosia sitte maineessa mutka sellaisena, joka poistaa puoluepyyteet poliitikasta. Ei valita virkailijoita minkään puoluepyyteet poliitikasta.

FRISCON POMMIJUTTU

jo liikaa erälle porvarillisillekin piireille.

Paisi työväenjärjestöjä, jotka ovat ryhtyneet toimii piirisyöttäjä Fickertin poistamiseksi virasta, ovat kaupungin siivessolija harrastavat porvarillisellekin ainekset päättäneet ryhtyä taisteluun moista lain ja järjestyksen edustajaa vastaan. Viime-maimitujen johtajaksi on nyt ruvennut San Franciscoon punavalopuolueen vastaan tekemistään hyökkäyksistä kuuluisaksi tullut metodistikirkon pappi Paul Smith.

Siveellisyysväki ei ole Fickertille suuttunut niinkään suuresti sen takia, että hän kaupakamarin käsystä koettaa hommata työväenjärjestöjen toimivia henkilöitä hirteen keinoja valitsematta, vaan hänen kaksinaamaisuudestaan ja petollisuudesta. Viime vuonna Fickert koki parhaansa mukaan olla mieliksi karkailu, saadakseen hissukseen ja suuremmita hälinöitä Tom Mooneyn hirtetyksi. Silloin hän näille siveellisyyden valvojille lupasi apuaan kaupungin puhdistuksessa ja uhkasi otis ryhtyä toimenpiteisiin kaikkia haureellisuustarkoituksiin käytettyjä hometteja ja majalupaajia vastaan. Näiden kannuitten lupauksensa nojalla hän sai melkoista kannatusta helposti uskoteltavan yleison puolelta, sillä uskottiin hänen todellakin aikovan tunnollisesti täyttää virkatehtäviään, vaikka tiedettiin, että United Railroads yhtiö hänet oli piirisyöttäjän virkaan masinoit.

Tuli sitte Oxmanin paljastus, lueen listalla, vaan yleisesti, joten jokainen saa äänestää "hyviä miehiä", niin luultiin. Mutta toisekai ovat osottaneetkin, että puoluepyrkimykset eivät jääneet pois poliitikasta. Olisihan ollut maadotonta poistaa puoluepyrkimykset, jotka eivät ole mitään muuta kuin heijastusta luokkapyrkimyksistä, jota ei voida millään poistaa. Kuuluvatpa ehdokkaat puolueisiin tai ei, tai saakoott niihin kuulua, sittekin niiden täytyy jakaantua kannattamaan joko työväenluokan tai riistäläluokan etuja. Yhtävähän kuin mikään nimien vaihtelu voi tehdä hajunäästä oravaa, yhtävähän voi puoluenimien poistaminen tehdä porvariluokan edustajasta työväestön edustajaa. Yhtävähän kuin susi voi nimeä muuttamalla muuttua lampaaksi, voi porvaripoliitikoijsia puoluerajat poistamalla poistaa myöskin luokkarajat.

lakin puhua porvaripuolueiden yhtymisestä ja puolueettomuusluokan huomataan "epäkäytännölliseksi". Se onkin vain kansanpoistuksen herääminen merkki, joka esiintyy ensin sekavana ja päämäärästään tietämättömänä, mutta pukeutuu pian selviin luokkataisteluun, joiden puitteissa taistelu käy ja joukot ryhmittyvät yhteen kautta linjan. Samalla kuin yhteiskunta elää uuden taloudellisen kehityskauden aamua, astuu se uudelle asteelle valtiollisessakin kehityskaudessaan, ja sen merkkejä huomataan jo Yhdysvalloissakin.

Muuan Suomen työväestön suurhetki

Kun eduskunta hyväksyi kahdeksan tunnin työpäivä- ja kunnallislait.

Suomen eduskunnassa hyväksyttiin heinäkuun 14 p:n illalla kahdeksan tunnin työpäivälaki keskusteltua ja kunnallislaita yli vaalien lykkäämisen puolesta 24 porvariedustajaa.

Tämän merkittävän johdosta kirjottaa Turussa ilmestyyvä "Sosialisti" seuraavaa:

"Heinäkuun 14 p:n illalla muodostain Suomelle suurhetki. Ennenkaikkea oli se maamme työväenluokalle sellainen ilta, ettei ennen tiedettä moista celyksi. Silloin ratkaistiin eduskunnassa laajakantoisimmassa muodossa kumpi kansanluokka Suomessa on määräävä, pikku-vähemmistö-ön oleva porvaristo, vaiko monimurroin suurempi työväenluokka. Orjuuteen kasvatettu työväki Suomessa on näihin saakka ollut kovin aikovile ja ujo kyllin tinkäsi esiintyäkseen määrääjäksi pääsemisekseen pienemmässäkin kysymyksissä. Viimeisten aikojen muodostamat olosuhteet ovat sen kuitenkin nyt pakottaneet esiintymään puolestaan täysivoimaisena, tinkimättömänä osana vaattijana yhteiskunnalliseinken valtaan nähden. Ajan-tenki ennenkaikkea välttämättömyys, jonka ovat olot luvut, ovat poistaneet tuon vanhan brjmielien ja vahvana, arvonsa sekä oikeuten täysin tuntevana luokkana on työväki noussut näyttämään etteivät asiat täst'edes saa olla "niinkuin herrat suvaitsevat määrätä", vaan siten kuin kansan yhteinen tarve vaatii.

Välttämättömyksi käyneet tiedet kunnallislait annettiin eduskunnan valmistettavaksi, samaten laki 8-tuntisesta työpäivästä. Eduskuntamme ei ole nykyisten olojen vallitessa valittu, eikä työ-

väenluokan edustus siinä ole vielä suhteellinen, sillä suuri määrä työläisistämme on vasta muutamien viimeksi kuluneiden kuukausien aikana oppinut tuntemaan oman luokkansa. Eduskunnassa on siis vielä monta porvarillista edustajaa, jotka ovat sinne päässeet pimitämiensä työläisten äänillä. Eduskunnalla, sen toimissa yksinään nykyisessä kokoonpanossaan, ei siis ollut ehdotonta voimaa työväelle suostu- tuisen päätöksen tekemiseen.

Mutta työväki taisi osottaa voimansa muuten. Se on viime aikoina niin monessa kohden osottanut omistavalle luokalle, että näissä halveksituissa joukoissa löytyy maailmaa muuttavasta voimasta ja omistavan luokan on jo pakostakin täytynt oppia se myös tuntemaan.

Porvarilliset edustajat olisivat suurella halulla tehneet tyhjiksi työväen yritykset saada ihmis- mäisemmät kunnallislait ja 8-tuntisen työpäivälain. Eikä ihmekään: tietäähän työväelle suhteellisen määräysvallan antaminen porvarien isännöiden perikatoa. Tämän tietään täytyi työväen ratkaisevalta hetkellä taas-

kin näyttää voimansa suuruuden ja muistuttaa porvareita siitä vaarasta, johon heitä uhmaileminen voisi johtaa, ja tämän nähdessä — vasta ylivoimaisen käskijän vaatimuksesta täytyi porvareiden alistua myöntymään vallan tasautumiseen, s.o. uusien lakien hyväksymiseen. Porvarit olivat viimeiseen hetkeen saakka tiukasti itsekkäiden etujensa puolella; työväen täytyi ottaa sen minkä se välttämättä tarvitsi.

Elei työväki olisi niin suurem- moisesti osottanut voimaansa ja tahtonsa vakavuutta, niin varmastiakaan ei viime lauantaisesta (heinäk. 14 p.) eduskunnan istunnosta oltaisi saatu sitä tulos- ta että vain 24 uskalikkaa porvareita vaillaen lähtivät kunnallislakeja vastaan. Jos olisi luotettu vain siihen, mitä edustajaryhmämme jaksaa, niin saataisiin nyt luekella uutisia: lait äänestetty leppämään yli vaalien.

Työväki on oikeuksiensa puolesta kunnialla taistellut tässäkin suurkysymyksessä ja se on voittonut. Kannattaa erityisesti painaa mielellin tämä työväen suurpäivä, heinäkuun 14 päivä, 1917.

MAILMANKATSOMUKSIA

YKSIMIELISESTI!

8-tuntin työpäivälaki.

Se hyväksyttiin Suomen eduskunnassa ja — yksimielisesti. Ei aloitakaan ääntä sitä vastaan. Ei yhtään vaatimusta sen yli vaalien jättämiseksi. Puheenjohtaja esitti lakiehdotuksen kolmanteen käsittelyyn.

Syntyi hetken hiljaisuus. Vasem- misto oli vakava. Oikeistosta kurt- kottautui muutama kaula, näkyi joitakin häätäviä silmäyksiä, joku huuli- pari höpötti kuin jotakin sanoaksensa. Miellala oli jännittynyt — — — Kolahdi puhemiehen nuja po- tyään. 8-tuntin työpäivälaki oli hyväksytty.

Jännitys laukesi. Vasemmisto puhkesi myrskyisiin käntänpätkuksiin: lehteri yhtyi. Moista innoituttua käntänpätkä on tuskin kuulu minkään maan eduskunnassa.

Erään kanslihuoneen ovesta ryntäsi istuntonsalin hurjastunut mies. Hän oli kuin puulla päähän lojtu. Silmät tuijottivat ja hermostuneesti kalveli häsi takin povitaskuun.

Tuo poloinen mies oli suometta- laisen puolueen jäsenen sielu, pank- kitihtööri K. N. Rantakari.

Hän kalveli taskuunsa sitä tullis- ta ja lennokka puolueensa ohjelma- puheita, vaatimusta lain yli vaalien leppäämään jättämisestä, puheita, jo- ka jäi pitämättä sen takia, että sen pitäjäksi valittiin oli utelaana esky- nyt eduskunnan kanslian akkunasta

seksi, jos he avustaisivat häntä Oxmanin "valkasemisessa". Ne suostuivat kauppaan. Vähän päästä suurlautakunta tuli siihen päätökseen, että kirkkopaappaa tähtiparia ei ikinä ole loistanut ylevän sivistyskautemme taivaal- la kuin Charles Marion Fickert ja Frank C. Oxman.

Mutta ei Fickertkään voinut kantaa vesiämpäriä molemmilla okkapäillään. Nyt syyttää pastori Smith häntä "kaupungin juonittelina. Drew on kaupakamarin lakimiehille ja tuon rikkaan laitoksen "voitelurahojen" jakejia. Neuvoteltuaan hänen kanssaan Fickert peräytyi sopimukses- taan. Sen sijaan että hän olisi antanut palttua Oxmanille, palk- kasi hän suuryhtiöitten lakimie- hen Sam Shortridgen puolustaa- maan tuota yalapattoa. Tästä oli seurauksena monta yritystä Oxmanin vapauttamiseksi, ennen- kuin hänet lopultaakin saatiin a- lastavaan kuulusteluun.

Fickert liittoutuu pahepesien kanssa.

Suurlautakunnassa, jonka edes- sä alustava tutkinto toimitetaan, ovat edustetut kaikenlaiset ainekset mitä tässä mailmankau- pungissa on. Siinä istui Kaup- pakamarin vaikutusvaltainen pu- heenjohtaja Jack Spreckels, joka heti ryhtyi kaikella tarmollaan tukemaan Fickertia ja Oxmania. Oxmanin asianajaja sitipaisi oli Spreckelsin yksityispuhelu- kessa oleva lakimies. Osa suurlautakunnan jäsenistöä taas oli pahepesäpuojen vaikutuksen al- lainen. Fickert heti ryhtyi hie- lomaan konikappaa näiden kanssa. Näissä piireissä liikettä harjoittaville McDonough velje- lsille hän lupasi tehdä voitavansa punavaloluokan jälleen-alkasemi-

katselmaan työläisten suurta mie- lenosotuskuulttoa.

Työläisten paljous jokasi suomet- tarelaitteen "omantunnon". Turhaan kurtkottivat oikeistossa kaulat. Turhaan höpöttivät sanatto- mat huolet.

Suomen eduskunta hyväksyi 8- tuntin työpäivälain yksimielisesti! — Sosialisti.

SODAN PITKALLISYYDESTÄ

nyttää Wall-kedulla oltavan yhä varmempia — — — Henkeä sille sitte muilta kuohvaisilta salatuista tietoja. Osakekannottelija vain lisäävät pal- veluskuuntansa, ja tavattomasta kuu- mudesta huolimatta eivät rahastud jouda tässä kesin lähtemään mihin- kään kypylaitoksin tai muihin vil- vottelupaikkoihin, joissa he muulloin ovat kesäyhtymän ajat enimmäkseen oleineet.

Sotaoaksheet, jotka paavin teke- män rauhanesityksen johdosta tila- paisesti alenivat, ovat taas nousseet entisiin arvoihinsa; nähtävästi on vii- me aikoina pelureille saapunut uutis- sia, joiden he selittävät viittaavan sodan kestämiseseen pitemmällä kuin oli odotettukkaan.

YHTEISKUNTAMME VERENHIMO

tuntuu monasti aivan inhoitavalta. Rikkaan newyorkilaisen leskivroun Elizabeth Nicholsin rystösmurhasta

tyksi punavalopuolueen sulkeamista koskevan asetuksen voimaansa pa- noa. Fickert on sitipaisi ven- tänyt kaupungin maistraatin pal- velukseen William Haggertyn, jonka entinen porvaristimme E. R. Taylor oli pakotettu erot- tamaan poliisikomisarjuksen vi- rasta väärinkäytöksiensä vuok- si."

Fickertin takaisinkutsuho- maan on liittynyt siveellisyyden- sä, joiden ainoana harrastukse- na on prostituution hävittä- minen San Franciscosta — mie- letön homma kylläkin, nykyisen järjestelmän vallitessa, mutta se ei tähän asiaan vaikuta.

Mooneyta vastaan käytetty enkeli.

prostitueerattu Nellie Edeau, on "loistavan" esiintymisensä jäles- tä hankkinut itselleen revolve- rin — itsemurhatarkoituksessa- ko vai peläten kostoa väärästä to- louskustaan, on yhdenketevä. Mutta kun Mooneyn tuomion jälkeen vastaajain lakimies Tom O'Connor kävi iempeä tapaa- ma- sa, saadakseen, jos mahdollista (vaikka olisi hän pidänyt tie- tä, ettei se ole mahdollista) hä- neltä totonden illmi, yritti tämä ampua häntä, mutta lakimies en- nätti tarttua neidon käsivarteen ja otti häntä revolverin pois siksi aikaa kun asiasta puheltiin. Nyt taas eräänä aamuna klo 4:n tienoissa Nellien naapurie- rivä hirtettiin ammuttuaan ja naisen kirkunaan. Mentänsä ottamaan metsistä selvää, näki- vät he Nellien seisovan ikku- rassaan, saavuava revolveri kä- des- sä ja haavottuneen kukon verissään kokevan päästä pa- noon taistelulentääh. Minkä ri- te- ksen kulkö oli tehnyt, ei tie- detä. Mutta asiasta on tehty

on nyt kolmas mies, Joseph A. Mul- holland, tuomittu teloitettavaksi. Sy- dntänsärkävällä anomuskirjalla on hänen vanha äitinsä pyytänyt ku- vernööri Whitmanin armahtamaan tuomittua kuolemanrangaistuksesta. Ja samaan anomukseen on Mulhol- landin puolustajalakimies yhtynyt, mutta piirisyöttäjän apulainen Bro- thers on valtion puolesta kiivaasti vastustanut mitään lievennystä tal- laisessa asiassa.

Tähän murhaan osallisuudesta on Arthur Valtonen jo teloitettu ja Onni Talas istuu elinkautisessa vankeu- dessa, joksä hänen telotustuomionsa muuttettiin. Neljäs rikostoverista lieene myös vangittu Suomessa ja vaadittane hänen luovuttamistaan Yhdysvaltain sähkötuolin luottoville. Oikeudenkäynnissä selveni, ettei rystöön osallisilla ollut aikomusta tehdä uhrilleen väkivaltaa, vaan oli tämä kuollut sähköshokista, kun miehet yöllä tunkeutuivat hänen a- suntoonsa. Valtonen ja Talas tuskin hyötyivät mitään koko rystöstä. Sitäpaitsi näyttää tuo vanha nainen, jolla ainakin Talas ja Valtonen oliv- vat olleet palveluksessa, luonnot- malla himokkuudellaan herättäneen niiden nuorten miesten erikoista huomiota ja kostonhalua.

Mutta joka tapauksessa hän oli rikkaan hienoston edustaja. Niitä vastaan tehdyistä rikoksista koste- taan kamalasti. Yhteiskunnan ve- renjanolla ei silloin ole rajoja.

Mutta kun työläisnäisiä sadottain palstetaan elävältä kurjissa, surma- lukuisi vartavasten laitettussa teh- taissa, tahi kun arvokkaat yhteis- kunnan pylväät kylmyverisesti ko- koonuivat ampumaan työmiehille la- turin laskevat laivasta, ei koira perään hauku.

Pikkuvargas surkastun surkastu- mistaan

ja näyttää olevan tuomittu häviämään ihmisruumiin rakenteesta, vakuuttavat jotkut n. s. tiedemiehet. Liikvarvasvoiteiden valmistajain oli- si otettava tämä huomioon ja ajois- sa supistettava tehtaitensa tuotan- toa.

KUN KINTU NOKUTAV.

Vieraslehtiläisä sanomalehtiä vastaan käydään tässä maassa nykyään kil- vastusta sota, julkista ja salaista. Kon- vressille esitellään lakia, että jokai- sen vieraskielisen lehden olisi jul- kastava kaikki mistään merkityk- sestä olevat kirjoituksensa englannin- kielelle käännettynä. Ei ehkä luote- ta siihen, että ihan kaikkien kan- saallisuuskien keskudessa olisi riittä- vää ihmiantaja. Tuo velvotus olisi useimmassa tapauksessa sama kuin lehden lakkaus. Mustasotilaiset salaseurat, sellaiset kuin esim. "vigi- lantit", väsymättömästi yllyttävät kiilloksimmaillista roskaväkeä har- jottamaan omankäden oikeutta, nyrk- kivaltaa vieraskielisiä ja etupäässä heidän sanomalehtiänsä vastaan.

Nähtävästi viihdyttävään noin mielellöntä kilkoja on "Amerikan vi- eraskielisten sanomalehtien yhdistys" alottanut suuremmon rahankeräyk- sen — ei itsepuolustarkoituksia varten, vaan valmistukseen joului- loita rittamassa oleville sotilaillemme. Ostettaisiin heille tu p a k k a a joului- lahjaksi oikein olomalla. Jokaisen vieraskielisen lehden vaaditaan pane- maan toimeen tätä tarkotusta varten

suurenmoinen murhayritys mu- ka Nellietä vastaan. Koko Fris- con poliisivoima on sentakia kuo- luisissaan. Kapteeni Duncan Matheson, joka aikooaan oli pommirikoksen tekijöitten kiinn- oittoa varten määrätyn poliisi- osaston päällikkönä, on nyt aseta- nut erikoispoliisin vartiomaan tuota korvaamatonta paria, Nel- lietä ja hänen imelästi hymyile- vää äitiään.

Kapteeni Duncan on lehmie- hille selittänyt, että tuo ampu- makahakka oli vain yksi mones- ta "rouva" Edeau ja hänen tyt- tärensä pelotusyrityksestä. Äs- ken myrkytettyin heidän kanan- sakin, hän kertoi — jätään sanomatta, että akka itse myrkytti kanansa syöttämällä niille pilaan- tunteita papuja, kuten Oaklandin kaupungin kemistin toimittama- sa tarkastuksessa tuli selville.

Mutta kun pommijutut ovat tulemassa uudelleen käsiteltävi- ksi tarvitaan yleisen mielipiteen muokkaamiseksi kaikenlaista to- peskaa.

Syytettyjen vapautus takauksilla.

Rena Mooney ja Israel Wein- bergin vapautusta takauksilla yll- lättiin lykkäämistään monet ker- rat. Syyntä siihen oli rikosoi- kuden tuomarin Dunnen leppymä- nen viha työväkeä vastaan. Kun kysymystä yritettiin saada kol- men rikosioikuden tuomarin yhti- eistystunonissa käsiteltäväksi, ei Edeau siihen suostunut, kun tie- si joutuvansa vähemmistöön. Kysymys siten tuli käsiteltäväksi kunkin kolmen tuomarin oikeu- dessa erikseen. Vaikka tuomari Cabanis ja Griffin siihen myön- täisivätkin, ei Dunne tule anta- maan suostumustansa muuten kuin Kaupakamarin määräyk- sestä. Kaupakamari lienee viih-

rahankeräyksen kullakin palkkakun- nalla. Pikkurajat eivät tässä tule kysymykseen, sen voi arvata jo siitä, että yhdistyksen puheenjohtaja on aluksi merkinnyt 500 dollaria; sitä- paitsi näyttää olevan aikomus muo- dostaa tämä keräys vakiutiseksi kuu- kasiverotukseksi.

Toveri ei ole ryhtynyt tähän ra- hankeräykseen kahdesta syystä. En- sinnäkin on meistä loukkaus tätä mallin rikkainta tasavaltaa kohtaan ruveta pyytämättä tarjoamaan sen palveluksessa ja palkoissa olevalle sotaväelle yleisellä keräyksellä ko- koonhaallittuja armpaloja.

Toinen syy on se, ettei väkivaltaa uhkallelevan raakalisten viihdyttä- miseen löydy muuta niin huoona keinoa kuin lahjominen. Se on heittäytymis- tä heidän armoilleen, josta tuollaiset "mustan-käden" saktit saavat vain ylykettä käyttäen yhä roistomaisempain likitöihin.

Ainakaan vielä emme katso tar- vitsevamme alistua maksamaan mil- lekään kirstijälle veroa. Oletamme tässä maassa olevan edes räppettä jäljellä jonkinlaisesta laiturvasta, ettei sitä tarvitse kaikilta haljulta rahalla ostaa.

Presidentti Wilson kuuluu olevan aika nokkela suustaan; hänellä on aina vastaus valmiina, sanotaan. Ker- ran hartaasti keskusteltessaan erään luonakävijän kanssa, olivat hänen nenäkäkulunsa valuneet arveluta- van lähelle nenänpäästä. Luonakävijä kun huomasi sen, sanoi: "Kuulka- pas, presidentti, teidän nenälasiinne ovat melkein suuhun menemässä". "Ei se mitään", vastasi presidentti, "minä tahdonkin tarkoin katsoa, mitä puhun."

Uusia keksintöjä,

semmoisiakin, jotka eivät ole missään yhteydessä sotatoumien kanssa, tehdään myö- tänsä. Eräs italialainen on keksi- nyt "pianoikirtokoneen", joka ta- valliseen pianoon yhdistettynä kir- jottaa nuotit sitä mukaa kuin soite- taan. Jos nuotien alle tahdotaan saada sanat, voi samat laitteita käyt- tää kuin ainakin kirtokoneetta.

Muun ranskalainen on tehnyt keks- innön, joka suuresti helpottaa vier- rastaan kielen opiskelua. Se laite on yhdistetty fonograafin. Samalla kun ohjelmas fonograafissa kuuluu sanan lausuttavan näkee hän sen painettu- na ja omalle kielelleen tulkituna e- räänlaisella pyörivällä rullalla.

NEW YORKIN SIVEYTTÄ.

Sanomalehtitietojen mukaan on tä- nä kesänä valinneen tavattoman kuunnuden takia lähes tuhannen henkeä New Yorkissa menettynyt. Yhtenä tällaisena mitä tavapimman kuunnana päivänä oli jonkko kesä- tonatterien köörittyjä lähtenyt kä- velemään Broadwaylle — ajatelkaas, hyvät ihmiset — sukitta ja an- turat (sandallit) jalassa. Tätä kau- histusta ei silveellinen "keltainen pa- holaisen kaupunki" kauan kärsinyt. Työt ehtivät marssia ainoastaan k a k s i k a t u l l i k i l l a , kun poliisi heidät kuskasi kotiin.

Kuka uskoiisi, että tämä on sama mailmapaupunki, jonka kadulla vuosittain vähintään 500 siistä tyt- töä häviää jätettäisiin — raastetaan väkisin valkoisen orjakaupan ureik- si. Missä se valpas poliisi silloin on?

doim nähyt viisaimmaksi taipua, koska ainakin Rena Mooneyn ta- kaussumma jo on vahvistettu. Mutta teknillisillä konkuilla on itse vaauteen lakemista yhä saatu viivytetyksi. Weinbergin anomus päästä vapaaksi takatuk- silla on suotaan hyljätty.

Fickert taistelee virassa pysy- ksettä.

Fickert kyllä tietää, että hänen viraltapanonsa on lyvarna, mutta kinsaat tehdäkseen on hän ru- vennut kaikenmoisilla tekosyillä vangitsemaan niitä siveellisyy- siikkene johtajia, jotka innok- kaimmin ovat työskennelleet hä- nen poistamiseksi, yksipää tunnettuja valkonanhan naisia- kin. Kaupakamari syyttää run- saasti rahaa Fickertin auttami- seksi pulassa, mutta Fickert on jo painunut niin syvälle likalie- juun, että hän tuskin on enää autettavissa.

Fickertin viraltapano merkit- see koko Oxmanin likajutun pal- jastamista. Samalla tulee julki- suuteen Kaupakamarin ja Unit- ed Railroads yhtiön johtomiesten osallisuus tähän työväenjärjes- töjä vastaan suunnattuun rikos- liittoon.

Fickert ilmoittaa aikovansa kynsin hampain taistella takai- sinkuusta vastaan, ja sitte saa- tuansa tuon rynnäköön voitok- kaasti torjuttua, lähtevänsä "ampumalinjalle Ranskaan". Miksi taistella niin kautta ran- tain? Miksi ei tarttua pysyyyn jo heti, ettei tarvitse oikeuden- käynnin mutkilla vastustajiaan torjua? Olisihan neiti Nellie Edeau hänelle yhä passeli avus- tajaksi "ampumalinjalla" täällä kotona kuin oikeudessakin tois- taja-paikalla. — Tri-City Labor Review'n mukaan.